

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
135/2022	Fylkesrådet	10.05.2022

Høring - Søknad om bygging av Skråvadalen vannkraftverk i Bindal kommune

Sammendrag

Fylkesrådet viser til søknad fra Norsk Grønnkraft om konsesjon til bygging av Skråvadalen vannkraftverk i Bindal kommune. Fylkesrådet mener at konsekvensene for reindriftsnæringen, grusressurser og naturmangfold er for dårlig opplyst til at det kan gis konsesjon på nåværende tidspunkt. Fylkesrådet mener at disse forholdene må avklares før det kan fattes vedtak i saken.

Dersom NVE likevel velger å gi konsesjon mener fylkesrådet at det må sikres at utbyggingen ikke medfører urimelige konsekvenser for reindriftsnæringen, grusressurser og naturmangfold. Fylkesrådet ber om at avbøtende tiltak foreslått i konsesjonssøknaden og krav om minstevannføring hele året tas inn i eventuelle konsesjonsvilkår.

Bakgrunn

Saken gjelder en søknad fra Norsk Grønnkraft (NGK Utbygging AS) om tillatelse etter vannressursloven til å bygge Skråvadalen småkraftverk i Bindal kommune. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har sendt søknad på høring med frist 28.03.2022, men fylkeskommunen har fått utsatt frist til 11.05.2022.

Det omsøkte kraftverket er lokalisert i Skråvadalen, et dalføre som munner ut i Kolsvik på sørsiden av Tosenfjorden. Området ligger om lag 23 km i luftlinje fra Terråk (se figur 1).

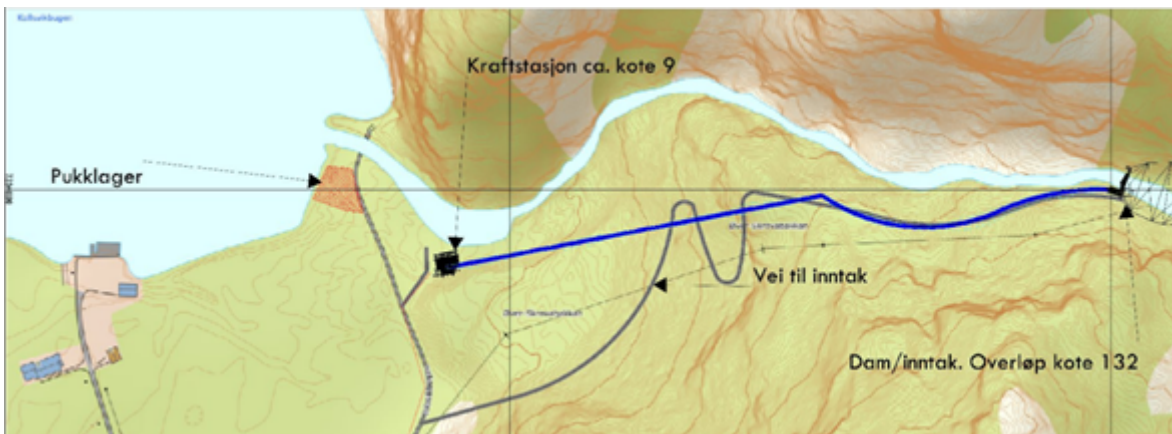
Figur 1 Plassering av det omsøkte småkraftverket (Kilde: Ecofact Rapport 722 Biologiske utredninger, 2020)

Vannkraftverket vil utnytte et fall på 123 meter og ha en installert effekt på 4,5 MW. Dette gir en beregnet årsproduksjon på 13,4 GWh, hvorav 5,6 GWh forventes produsert i vinterhalvåret og

7,8 i sommerhalvåret.

Kraftverket planlegges som et rent elvekraftverk uten reguleringsmagasin. Det planlegges å slippe minstevannføring i elven hele året. På sommeren er denne foreslått til 366 liter per sekund. Vinterstid er den foreslått til 100 l/s. Inntak i elven blir på 132 moh. og kraftstasjon på 9 moh. Inntaksdammen blir om lag 2 meter høy og 18 meter bred. Fra dammen vil vannet føres til kraftverket i en nedgravd rørgate på 580 m. Kraftstasjonen plasseres på sørsiden av elven og vil ha et areal på ca. 70 m². Vannet vil føres tilbake i Skrovdalselva ved vannkraftverket og før utløp i sjø.

Eksisterende vei til området hvor kraftstasjonen er tenkt plassert vil oppgraderes. Det vil bygges en ny vei opp til inntaket på ca. 800 meter. Etter anleggsperioden vil veien benyttes for adkomst til inntaket i driftsfasen.

Figur 2 Plantegning for Skrovdalen vannkraftverk. Vannvei vises med blått, mens planlagt inntak og kraftstasjon er markert med sort. (Kilde: Vedlegg 1 til konsesjonssøknaden: Regionalt kart med avmerket prosjektområde).

I følge søknaden vil det bli behov for et midlertidig masseuttak ved kraftstasjonen for å etablere kraftstasjonstomt og bygging av vei til kraftstasjonen. Det beskrives ikke hvor massetaket er tenkt plassert, annet enn at det skal ligge ved kraftstasjonen.

Et område ved utløpet av Skrovdalselva skal avdekkes for mellomlagring av pukkmasser som kommer med båt. Området vil bli tilbakeført til opprinnelig terreng med topplag lagt tilbake for naturlig revegetering etter endt anleggsperiode.

Vannkraftverket vil sikres nettilknytning med en nedgravd jordkabel som følger eksisterende vei fra kraftverket til Kolsvik vannkraftverk. Anleggseier bekrefter at det er kapasitet i Kolsvik til å ta imot den nye effekten mot noen mindre oppgraderinger.

Figur 3 Elvestrekningen som ønskes utbygd. Inntak planlegges litt nedstrøms det rolige partiet i elven på nedre del av bilde (Kilde: Vedlegg 5 til konsesjonssøknaden: Fotografier av berørt område).

Andre instansers uttalelse

Her gjengis et utdrag av uttalelsene fra Bindal kommune, Direktoratet for mineralforvaltning og Statsforvalteren. Se vedlegg 1, 2 og 3 for fullstendig uttalelse fra partene.

Bindal kommune

Bindal kommune mener at foreliggende konsesjonssøknad med konsekvensutredning gir et godt grunnlag for vurdering av de virkninger utbygging av Skråvadalen kraftverk med tilhørende anlegg vil medføre, samt tilstrekkelig grunnlag for å ta stilling til om konsesjon skal gis.

Bindal kommune tilrår at det gis konsesjon for utbygging av Skråvadalen kraftverk med tilhørende anlegg under forutsetning av at de avbøtende tiltak som er foreslått i søknaden gjennomføres.

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF)

«Anleggsområdet berører undersøkelsesretten Kolsvik 8 tildelt Norra Metals 2 AS. DMF ber om at tiltakshaver informerer rettighetshaver om det omsøkte tiltaket».

«DMF kan ikke se ut fra søknadsdokumentene nøyaktig hvor masseuttaket er tenkt plassert, men det er beskrevet at den skal ligge ved kraftstasjonen. Anleggsområdet omfatter grusforekomsten Kollsvikbogen i ressursdatabasen til Norges geologiske undersøkelse (NGU). DMF ber om at søknaden beskriver tiltakets påvirkning på grusressursene og om det skal gjøres uttak av faste masser eller løsmasser. Dersom det skal gjøres uttak av fast fjell under grusressursen, oppfordrer DMF til at grusressursene som tas ut benyttes til andre tjenlige formål fremfor at ressursene deponeres».

Statsforvalteren (sammendrag)

Statsforvalteren påpeker naturtypen fosseberg *kan* finnes langs elven. Dette må avklares ettersom fosseberg er kategorisert som sårbar (VU) i Norsk rødliste for naturtyper 2018.

Statsforvalteren mener at søknadens vurderinger knyttet til reindrift er så mangelfulle at den ikke gir grunnlag for en uttalelse. De vurderer at det tvilsomt om søknaden kan danne grunnlag for vedtak og viser til forvaltningslovens § 17 som sier at «forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes». Statsforvalteren ber om at søknaden kompletteres med vurderinger for reindrift, før den sendes på ny høring.

Problemstilling

Saken gjelder en søknad om bygging av et småkraftverk i Skråvadalen i Bindal kommune. Vannkraftverket vil bil bidra med ny fornybar vannkraft tilsvarende 13,4 GWh årlig. Ettersom kraftverket ikke har regulering vil kraftproduksjonen avhenge av vannføringen i elven og det vil produseres noe mer kraft i sommerhalvåret (7,8 GWh), enn i vinterhalvåret (5,6 GWh).

Vannkraftverket vil gi inntekter til grunneiere og eier, samt skatteinntekter til kommune og stat. I anleggs- og driftsfasen vil tiltaket gi sysselsetting og verdiskaping lokalt ved kjøp av varer og tjenester. Grunneierne vil få en enklere adkomst i Skråvadalen for jakt og uttak av tømmer.

Konsekvensene av kraftverket sammenstilles slik i konsesjonssøknaden:

«Allmenne interesser blir i liten grad berørt av tiltaket da det ligger utilgjengelig til ved Kolsvikbugen i Tosenfjorden. Det er ingen fastboende i området, og eneste adkomst er via båt til Kolsvik kai. Kolsvik kraftverk og Grytendal kraftverk ligger i samme område. Det er ikke registrerte kulturminner i området og inngrepet er i sin helhet utenfor reinbeiteområdet.»

Det er påvist naturverdier som kan ha funksjonsområde for oter (stor verdi) på elvesletta i Kolsvik. Kraftstasjonen er planlagt plassert i kanten av denne. Det vil for eventuell oter kunne medføre noen forstyrrelser i anleggsfasen. Det er påvist et område med gammel boreal lauvskog av middels verdi ned mot elva. Inngrepene er lagt utenfor dette området for å unngå å skade denne skogen. Med de avbøtende tiltakene som er foreslått for prosjektet regnes samlet konsekvens som følge av verdier i influensområdet og tiltakets omfang til å være ubetydelig (0), men med mulighet for noe forringet funksjonsområde for oter i anleggsfasen.»

Tema	Konsekvens	Søker/biolog sin vurdering
Vanntemp., is og lokalklima	Ubetydelig (0)	Søker
Ras, flom og erosjon	Ubetydelig (0)	Søker
Ferskvannsressurser	Ubetydelig (0)	Biolog
Grunnvann	Ubetydelig (0)	Søker
Brukerinteresser	Noe positiv (+1)	Søker
Rødlistearter	Ubetydelig (0)	Biolog
Terrestrisk miljø	Ubetydelig (0)	Biolog
Akvatisk miljø	Ubetydelig (0)	Biolog
Landskap og INON	Ubetydelig (0)	Søker
Kulturminner og kulturmiljø	Ubetydelig (0)	Søker
Reindrift	Ubetydelig (0)	Søker
Jord og skogressurser	Ubetydelig (0)	Søker
Oppsummering	Ubetydelig (0)	Biolog/søker

Figur 4 Konsesjonssøknadens oppsummering av konsekvenser for miljø, naturressurser og samfunn.

Drøfting

Om det planlagte vannkraftverket

Vannkraftverket vil bidra til produksjon av ny fornybar energi og det er avklart at det er tilgjengelig kapasitet i nettet. I byggefasen vil det bidra til lokal verdiskaping ved at det planlegges å benytte seg av lokale entreprenører. I driftsfasen vil kraftverket bidra med inntekter til grunneiere og skatteinntekter til kommune og stat. Ny vei vil gi grunneierne en enklere adkomst opp i Skråvadalen for jakt, fiske og drift av skog.

De tydeligste konsekvensene for miljø blir redusert vannføring på berørt elvestrekning, midlertidig massetak, samt terrenginngrep ved etablering kraftstasjon, rørgate, inntaksdam og permanent vei opp til inntaket. Dette vil kompenseres noe med slipp av minstevannføring og tilbakeføring av områder brukt til lagring av pukkmasser og deler av rørgaten.

Kulturminner

På grunnlag av konsekvensutredningen, den nasjonale kulturminnedatabasen, Askeladden og vurderinger av kart og ortofoto, vurderes ikke det planlagte tiltaket å berøre verneverdige kulturminner som fylkeskommunen har forvaltningsansvar for. Potensialet for påvisning av nye, hittil ukjente kulturminner, synes å være lavt. Hvis NVE skulle gi konsesjon for utbygging, vil det påligge utbygger en aktsomhets- og meldeplikt dersom det under arbeidet i terrenget skulle oppdages fornminner, jf. kulturminnelovens § 8 andre ledd. Dette må fremgå av konsesjonsvilkårene.

Konsesjonssøknaden

Søknaden vurderer de samlede konsekvensene av tiltaket for miljø, naturressurser og samfunn til å være bortimot ubetydelige. Uttalelsene fra Direktoratet for mineralforvaltning og Statsforvalteren viser at søknaden gir ikke et fullstendig bilde av konsekvensene for grusressurser og reindriftsnæringen.

Det fremgår av nordlandsatlas at Skrovadalen ligger innenfor områder som brukes til vårbeite og sommerbeite av reindriftsnæringen. De større områdene brukes blant annet til kalvingsland og tidlig vårland. Disse opplysningene fremgår ikke av søknaden. Søknaden gir heller ikke en avklaring av om den rødlistede (VU) naturtypen fosseberg finnes langs elven.

Søknaden opplyser ikke om hvor planlagt masseuttak er tenkt plassert, eller om det skal gjøres uttak av faste masser eller løsmasser. DMF ber derfor om at søknaden konkretiserer plassering og størrelse på uttak av sand, grus og pukk. Kolsvik innehar gullressurser og Norra Metals er rettighetshaver til uttak av ressursene. Kartlagte ressurser ligger utenfor området hvor det planlegges småkraftverk. DMF ber likevel om at Norsk Grønnkraft informerer Norra Metals om sine planer.

Det er søkers ansvar å innhente informasjon om vannforekomster som vil berøres av utbyggingen. Søknaden oppgir informasjon fra vann-nett, men opplyser ikke om miljømål, kjemisk tilstand, eller om vannforekomsten er i risiko for å ikke nå miljømålet. Dette er nyttig informasjon for NVE som skal vurdere konsekvensene av en eventuell utbygging mot bestemmelsene i vannforskriften, og burde vært med i søknaden. Søknaden viser til Regional plan for vannforvaltning for 2016-2021. Oppdatert vannforvaltningsplan for 2021 - 2027 ble vedtatt i desember 2021, og referansen bør rettes opp.

Faglig vurdering av søknaden

Manglene i søknaden gjør det vanskelig å gi en god vurdering av konsekvensene av det omsøkte tiltaket og å ta stilling til søknaden. Det er spesielt vanskelig å vurdere konsekvensene for reindriften i det konkrete området og for reinbeitedistriktet som helhet. Selv om

vannkraftverket ikke fremstår som spesielt konfliktfullt utover de omtalte manglene, er det vanskelig å vurdere om søknaden er i tråd med regional plan for vannkraft i Nordland. Vannkraftplanen inneholder forventninger om at konsesjonssøknader skal være godt opplyste og tydelig beskrive tiltakenes konsekvenser, noe vi ikke kan se i denne søknaden. Manglende informasjon om vannforekomsten som berøres av utbyggingen vil også gjøre det vanskelig å vurdere tiltakets konsekvenser for vannmiljø.

Man kan her stille spørsmål ved om et vedtak basert på søknaden vil tilfredsstillende naturmangfoldlovens krav om tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, og forvaltningslovens krav om at saket skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Det anbefales derfor at det innhentes ny kunnskap slik at eventuelle konsekvenser for reindriftsnæringen, grusressurser og naturmangfold kan avklares.

Fylkesrådets vurdering

Fylkesrådet ser at vannkraftverket vil bidra med ny fornybar energi, samt sysselsetting i utbyggingsfasen og verdiskaping i driftsfasen. Fornybar energi er nøkkelen til bærekraftig vekst og muligheten til å realisere det grønne skiftet i Nordland og fylkesrådet er opptatt av at man legger til rette for at gode prosjekter kan gjennomføres.

Fylkesrådet erfarer at vannkraftverket ikke synes å være i konflikt med fredete eller verneverdige kulturminner, men minner om aktsomhets- og meldeplikten etter kulturminnelovens § 8 andre ledd.

Fylkesrådet er opptatt av at naturressursene i Nordland skal komme lokalsamfunnene til gode og bidra til verdiskaping i kommunene. Dette fordrer imidlertid at søknader er godt opplyste og gir en tydelig beskrivelse av konsekvenser og mulige avbøtende tiltak knyttet til søknaden.

Fylkesrådet mener at konsekvensene av det omsøkte vannkraftverket er for dårlig opplyst til at det kan gis konsesjon på nåværende tidspunkt. Dette skyldes først og fremst manglende beskrivelser av konsekvenser for reindriftsnæringen, grusressurser ved det omsøkte vannkraftverket og naturmangfoldet ved elven. Fylkesrådet ber derfor NVE om å sørge for at konsekvenser for reindriftsnæringen, grusressurser og naturmangfold avklares før vedtak fattes i saken.

Medvirkning

Fylkesrådet har vurdert saken til å være av en slik karakter at involvering av medvirkningsrådene ikke har vært nødvendig. Tiltaket ligger utilgjengelig ved Tosenfjorden og vil i liten medføre konsekvenser for medvirkningsrådenes interessefelt.

Konsekvenser

Saken vil ikke medføre økonomiske, administrative eller personellmessige konsekvenser for Nordland fylkeskommune. Saken har heller ingen konsekvenser knyttet til gjennomgående fylkeskommunal politikk knyttet til likestilling, universell utforming og folkehelse. Sakens konsekvenser for miljø og andre brukerinteresser er beskrevet tidligere i denne saken.

Vedtakskompetanse

Det vises til *Reglement for delegering av myndighet fra fylkesrådet* vedtatt av fylkesrådet i sak 194/20, hvor det i punkt 3.26 heter at: Myndighet til å avgi uttalelse til søknad om konsesjon og fremme innsigelse til kraftverk mellom 1 MW og 10 MW samt å avgi uttalelser og fremme innsigelser til andre vassdragsinngrep og –anlegg (jfr. lovens § 3 punkt a og b) etter lovens § 8, tilligger til fylkesrådet.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkesrådet i Nordland viser til søknad om konsesjon til bygging av Skråvadalen vannkraftverk i Bindal kommune. Fylkesrådet mener at konsekvensene for reindriftsnæringen, grusressurser og naturmangfold er for dårlig opplyst til at det kan gis konsesjon på nåværende tidspunkt. Fylkesrådet mener at disse forholdene må avklares før det kan fattes vedtak i saken.
2. Fylkesrådet i Nordland ber Norges vassdrags- og energidirektorat om å sørge for at konsekvenser for reindriftsnæringen, grusressurser og naturmangfold avklares før vedtak fattes i saken.
3. Fylkesrådet i Nordland ber om at avbøtende tiltak foreslått i konsesjonssøknaden og krav om minstevannføring hele året tas inn i eventuelle konsesjonsvilkår.
4. Fylkesrådet i Nordland viser til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Nordland fylkeskommune - Kulturminner i Nordland og Sametinget varsles umiddelbart. Det forutsettes at nevnte pålegg bringes videre til dem som skal utføre arbeid i marken.

Bodø den 26.04.2022
Christian Torset
fylkesråd for kultur, klima og miljø
sign

10.05.2022 Fylkesrådet

FRÅD-135/2022

Vedtak

Innstillingen enstemmig vedtatt

Vedlegg:

Tittel	DokID
Vedlegg 1 - Høringsuttalelse Bindal kommune	433018
Vedlegg 2 - Høringsuttalelse Direktoratet for mineralforvaltning	433019
Vedlegg 3 - Høringsuttalelse Statsforvalteren i Nordland	433020